

DE REDVCTIONE
LINEARVM CVRVARVM AD AR-
CVS CIRCVLARES.

AVCTORE
L. EVLERO.

Cum dimensio linearum curuarum in geometria sublimiori maximi semper momenti sit habita, Celeb : Ioannes Bernoulli fines huius scientiae mirifice dilatasse censendus est , dum ex consideratione motus rectorii longitudinem cuiusuis linea curuae per arcum circuli exprimere docuit. Summus quoque Leibnitius hoc inuentum tanti existimauit , vt cum de primo volumine Miscell. Berol. redendo cogitaret , Bernoullum incitauerit , vt specimen huius methodi inferendum secum communica ret. Tanto maius huic inuento pretium est imponendum , cum sola analysi vix ullum aditum ad istam reductio nem concedere videatur. Qui enim sola analysi usi hoc negotium expedire sunt conati , nihil fere praefiterunt , quod non per se esset obvium. Hanc ob rem methodus , quam hic sum expositurus , non parum utilitatis afferre videtur , cuius beneficio , proposita linea curua quacunque , arcus circuli exhiberi potest ipsi proxime aequalis ; et ille quidem ipse quoque , qui per motum rectorium inuenitur.

Definitio.

i. Amplitudinem linea curuae A M cum Celeb : Tab. I.
Bernoulio vocabo angulum A N M , quem normales A N fig. 1.

A 2

et

4 DE REDUCTIONE LINEARVM CVRVARVM

et MN ad curuae extremitates A et M ductae inter se
constituunt.

Coroll. I.

2. Si ergo curua continua curuatura progrediatur, ita
ut nusquam habeat punctum flexus contrarii, crescente
curuae longitudine simul eius amplitudo crescat. Scilicet
quo maior capiatur arcus AM, eo maior euadet angulus
ANM.

Coroll. 2.

3. Si curua AM fuerit circulus, erit punctum N
eius centrum, atque AN = MN. Cum igitur angulus
ANM sit ipsi arcui AM proportionalis, in circulo arcus
eorumque amplitudines in eadem ratione crescunt.

Coroll. 3.

4. In omnibus autem aliis curuis amplitudines vel
in maiore vel in minore ratione crescunt quam ipsi arcus.
Neque in his aequalitas inter normales AN et MN am-
plius locum inuenit, nisi forte in certis tantum locis.

Scholion.

5. Quod praeter circulum nulla alia detur linea cur-
va, cuius arcus sint ipsorum amplitudinibus proportionales,
hoc modo ostendi potest. Consideretur curuae AM euol-
uta RR, ac ponatur angulus seu amplitudo ANM = u,
arcus AM = s, et radius euolutae puncto M respondens
MR = r erit $du = \frac{ds}{r}$, ideoque $r = \frac{ds}{du}$, si ergo arcus
AM fuerit proportionalis amplitudini ANM, erit $ds =$
 adu , hincque $r = a$, vnde cum curuedo vbique sit
eadem, curua AM erit circulus.

Pro-

Problema I.

6. Data curuae AM amplitudine ANM vna cum ^{fig. 2.}
normalibus AN et MN, inuenire limites intra quos lon-
gitudo arcus AM contineatur.

Solutio.

Ponatur curuae amplitudo seu angulus ANM = v , et norma-
les AN = p ; MN = q ; ipseque arcus AM = s . Dein-
de ducatur subtensa AM, quae ex triangulo ANM repe-
rit fore = $\sqrt{(pp + qq - 2pq \cos v)}$. Cum ergo arcus
AM = s semper sit maior quam sua subtensa, hinc alte-
rum limitem minorem iam habemus quo erit:

$$s > \sqrt{(pp + qq - 2pq \cos v)}$$

Ducantur deinde in punctis A et M tangentes AT et MT,
quarum concursus T intra angulum ANM cadet: eritque
 $AT = \frac{q-p \cos v}{\sin v}$ et $MT = \frac{p-q \cos v}{\sin v}$

Manifestum autem est summam tangentium AT + MT
fore arcu AM maiorem, vnde prodit alter limes maior.

$$s < \frac{(p+q)(1-\cos v)}{\sin v}$$

seu cum sit $\frac{1-\cos v}{\sin v} = \tan \frac{1}{2}v$ erit:

$$s < (p+q) \tan \frac{1}{2}v$$

Eruunt ergo limites, intra quos vera arcus AM longitudo
continetur, sequentes:

$$\text{minor . . . . } \sqrt{(pp + qq - 2pq \cos v)}$$

$$\text{maior . . . . } (p+q) \tan \frac{1}{2}v$$

Q. E. I.

Coroll. I.

7. Quia punctum T intra crura anguli ANM pro-
ducta cadit, si quidem curua continua curuatura progredi-
tur,

6. DE REDUCTIONE LINEARVM CURVARVM

tur, rectarum AT et MT valores semper erunt affirmati; eritque ergo $q > p \cos v$ et $p > q \cos v$. Hinc normalis MN = q intra hos limites continebitur

$$q > p \cos v \text{ et } q < \frac{p}{\cos v}.$$

Coroll. 2.

8. Si angulus ANM bifarium sectus concipiatur recta NO, erit utique $AO > p \sin \frac{1}{2}v$ et $MO > q \sin \frac{1}{2}v$, unde addendo aliis obtinetur limes minor: scilicet $s > (p+q) \sin \frac{1}{2}v$, qui maiorem habet affinitatem cum altero maiore ante inuenito $s < (p+q) \tan \frac{1}{2}v$.

Coroll. 3.

9. Cum sit $AO > p \sin \frac{1}{2}v$ et $MO > q \sin \frac{1}{2}v$ erit quadratis sumendis: $AO^2 > pp \sin^2 \frac{1}{2}v$ et $MO^2 > qq \sin^2 \frac{1}{2}v$ ideoque

$$2AO^2 + 2MO^2 > 2(pp + qq) \sin^2 \frac{1}{2}v$$

At si partes AO et MO sint aequales erit $2AO^2 + 2MO^2 = S^2$; sin autem sint inaequales, erit semper $2AO^2 + 2MO^2 > ss$, ideoque his casibus expressio $2(pp + qq) \sin^2 \frac{1}{2}v$ proprius accedet ad ss; unde nouus habetur limes minor:

$$s > \sin \frac{1}{2}v \sqrt{2(pp + qq)}$$

Coroll. 4.

10. Hic autem limes minor est quam ille, quem ante inuenimus $\sqrt{(pp + qq - 2pq \cos v)}$, unde cum hic sit minor quam ss, multo magis ille erit minor. Quod vt appareat ponatur:

sin.

$$\sin. \frac{1}{2} v \sqrt{2(pP+qQ)} = P$$

$$\sqrt{(pp+qq-2pq\cos.v.)} = Q$$

ob $\sin. \frac{1}{2} v^2 = \frac{\sin.v}{2}$ erit $P = (pp+qq)(1-\cos.v)$ et $Q = pp+qq-2pq\cos.v$, et $Q-Q = P-P = (p-q)^2$
 $\cos.v$; unde est $Q = P + \frac{(p-q)\cos.v}{2}$, ideoque

$$s > \sin. \frac{1}{2} v \sqrt{2(pp+qq) + \frac{(p-q)^2 \cos.v}{2 \sin. \frac{1}{2} v \sqrt{2(pp+qq)}}}$$

Scholion.

Facillimum est alios limites inuenire, qui non tam prope ad se invenientur. Si enim ex M in A N perpendiculari demittatur, erit id $= q \sin.v$, quod cum sit minus arcu AM, erit $s > q \sin.v$; similius modo ex A in MN perpendiculari, demittenda erit $s > p \sin.v$; unde conficitur $s > \frac{1}{2}(p+q) \sin.v$. Deinde si tangens AT usque ad occursum cum recta MN producta continuetur, erit ea $= p \tan.v$, quae cum sit maior arcus, erit $s > p \tan.v$, similiterque $s > q \tan.v$; unde obtinebitur $s > \frac{1}{2}(p+q) \tan.v$. Limites autem anterimenter multo sunt arctiores quam hi, ideoque ad nostrum institutum magis accommodati.

Theorema.

Si angulus $A N M = v$, fuerit valde parvus, positis $AN = p$ et $MN = q$, erit vero proxime arcus $A M$ $s = \frac{1}{2}(p+q) \sin.v$.

Demonstratio.

Si angulus v est valde parvus, erit proxime $\sin. \frac{1}{2} v = \frac{1}{2} v - \frac{1}{4} v^3$, et $\tan. \frac{1}{2} v = \frac{1}{2} v + \frac{1}{24} v^3$ quibus formulis in limitibus superioribus substitutis erit

$$s >$$

8 DE REDUCTIONE LINEARVM CURVARVM

$$s > \frac{1}{2}v(p+q)(1 - \frac{1}{24}vv)$$

$$s < \frac{1}{2}v(p+q)(1 + \frac{1}{24}vv)$$

Cum igitur $\frac{1}{2}v(p+q)$ intra hos limites sibi valde propinquos contineatur, erit proxime :

$$s = \frac{1}{2}v(p+q)$$

Q. E. D.

Coroll. 1.

13. Haec expressio $\frac{1}{2}v(p+q)$ eo exactius praebet longitudinem arcus AM, quo minor fuerit angulus ANM $= v$: si enim hic angulus sit infinite parvus, tum nulla omnino aberratio a veritate locum inuenire potest.

Coroll. 2.

14. Etiam si autem angulus ANM $= v$ non sit adeo parvus, tamen expressio $\frac{1}{2}v(p+q)$ non multum a longitudine arcus AM differre potest, cum dentur casus, quibus $\frac{1}{2}v(p+q)$ veram arcus AM longitudinem exhibet; quicunque fuerit angulus v. Hoc scilicet euenit, si curva ANM fuerit circulus, tum enim ob $p=q$ erit arcus AM $= pv = qv = \frac{1}{2}v(p+q)$.

Coroll. 3.

15. Non solum autem circulus: hac proprietate gaudet, ut sit arcus AM $= \frac{1}{2}v(p+q)$, sed idem quoque contingit in iis curvis, quarum euolutae sunt circuli. Sit enim euoluta BR circulus, cuius radius $= a$, ac ponatur arcus BR $= z$, quoniam eius amplitudo aequalis est amplitudini curvae AM quam ponimus $= v$, erit $z = av$; sit porro AB $= b$, erit MR $= b + av$, et elementum curvae AM,

$AM, ds = (b + av)dv$, ideoque ipse arcus $AM = bv$
 $+ \frac{1}{2}avv = \frac{1}{2}v(2b + av) = \frac{1}{2}v(AB + MR)$. Ve-
rum ob $BN = RN$ erit $AB + MR = AN + MN =$
 $p + q$, ideoque et hoc casu, quo curua AM ex euolu-
tione circuli est nata, erit exacte arcus $AM = \frac{1}{2}v(p + q)$,
quantumvis etiam magna fuerit eius amplitudo seu an-
gulus v .

Coroll. 4.

16. Proposita ergo quacunque curua AM , per terminos A et M describi poterit arcus curuae ex euolutione circuli natae, eiusdem amplitudins ANM , sive habe-
buntur duae lineae curuae AM in A et M ad rectas AN et MN normales et continua curvatura procedentes,
vnde in angulis non minis magnis ne fieri quidem po-
terit, ut discrimen inter istas binas curuas sit notabile.

Coroll. 5.

17. Cum igitur non solum proxime sed quando-
que etiam reuera sit $AM = \frac{1}{2}v(p + q)$, curua AM ae-
quabitur arcui circulari centro N et radio $= \frac{AN + MN}{2}$ in-
tra curuas AN et MN descripto.

Scholion. I.

18. Hac autem ratione dimensio curuae AM per
arcum circularem multo accuratius instituitur, quam vulgo
modo per lineam rectam fieri potest. Vnde ex hoc fon-
te longe accuratior methodus deduci potest longitudinem
curuarum ad arcus circulares reuocandi, quam vulgo hoc
fieri solet ad lineas rectas. Lineae curuae autem, quae in
Torn. II. Nou. Comment. B eandem

16 DE REDUCTIONE LINEARVM CVRVARVM

eandem plagam vbiique sint concavae, quales hic tantum considero, ratione curuedinis ad sequentia genera referuntur. Primum genus arcus tantum circulares complectitur, qui vbiique eandem curvaturam tenent, hisque regula data exacte satisfacit. Ad secundum genus eas referto curvas, quarum curuedo ab A ad M continuo vel crescit vel decrescit, quo casu dimensio innenta vix sensibiliter a veritate recedere potest, si enim curuedo aequabiliter vel crescit vel decrescit, quod in curva ex evolutione circuli nata vsi venit, formula $\frac{1}{2}v(p+q)$ exacte satisfacit: et nisi angulus N sit satis magnus, curuedinis incrementa vel decrementa ab aequabilitate vix sensibiliter discedere possunt. Tertium genus comprehendit eas curvas AM, quarum curuedo ab A ad punctum aliquod medium O inter A et M crescit, inde vero ad M usque iterum decrescit, quo casu curua in O gibbum habebit, vnde eam longiorem esse oportet, quam formula nostra indicat. Quarto contra generi adnumeramus eas curvas AM, quarum curuedo ab A ad O decrescit, ab O vero ad M iterum crescit, ita vt in O habituae sint quandam depressionem. Huiusmodi ergo linearum longitudo minor erit, quam regula declarat, quoniam circa O proprius ad lineam rectam accedunt. Quodsi ergo curua ad tertium vel quartum genus pertinens in O segetur, atque vtra portio AO et MO iam ad genus secundum referenda ope regulae traditae mensuretur, error necessario fiet minimus, cum non solum regula ad has partes magis sit accommodata, sed etiam amplitudo istarum partium minor euadat.

Scho-

Scholion. 2.

19. Cum ostendissem formulam $\frac{1}{2}v(p+q)$ non solum longitudinem curvae AM exacte exprimere, si ea fuerit circulus, sed etiam, si euolutam habeat circularem, non abs re erit inquirere, vtrum haec proprietas nullis aliis lineis curvis competit. Quae inuestigatio eo magis erit notatu digna, quod post calculum satis prolixum tandem ad simplicissimam solutionem perducat, ex quo forte non parum lucis nobis accendetur ad alias quaestiones eiusdem generis, quae alias difficillimae videri queant, expedite soluendas. Vnde sequens problema tam ob praesentem usum, quam ob propriam elegantiam se commendare videtur.

Problema. 2.

20. Inuenire omnes curvas AM huius indolis, vt ^{fig. 2.} ductis ad eam normalibus AN, MN, curva AM aequalis sit arcui circuli centro N radio $= \frac{1}{2}(AN+MN)$ intra rectas AN et MN descripto.

Solutio.

Positis nimirum $AN = p$, $MN = q$; et angulo $ANM = v$, arcuque $AOM = s$, quaeruntur omnes curvae in quibus sit $s = \frac{1}{2}v(p+q)$. Ad quas inueniendas ex puncto ipsi M proximo m ducatur normalis mn , in eamque ex N perpendicular N r demittatur, ob $MN = m$ erit $nr = dq$ et $Nn = dp$. Quare cum sit angulus $ANm = v + dv$, erit $nr = dq = dp \cos v$ et $Nr = dp \sin v$. Ducatur deinde $N\mu$ ipsi mn parallela, erit $m\mu = Nr = dp \sin v$: et ob angulum $MN\mu = dv$ habebitur

B 2

M μ

DE REDUCTIONE LINEARVM CURVARVM

$M\mu = qdv$: unde cum sit $Mm = ds$ erit $ds = dp \sin v + qdv$. Habemus ergo quatuor variabiles p , q , s et v , quarum relationem definire oportebit ope trium sequentium aequationum:

$$\text{I. } \frac{ds}{v} = p + q$$

$$\text{II. } dq = dp \cos v$$

$$\text{III. } ds = dp \sin v + qdv$$

Consultum autem videtur binas variabiles p et q eliminare: quem in finem ponamus $s = tv$, vt sit:

$$\text{I. } 2t = p + q$$

$$\text{II. } dq = dp \cos v$$

$$\text{III. } t dv + v dt = dp \sin v + qdv$$

quarum prima dat $q = 2t - p$, quae differentiata praebet $dq = 2dt - dp = dp \cos v$, unde fit $dp = \frac{2dt}{1 + \cos v}$ et tertia aequatio abibit in:

$$tdv + vdt = \frac{2d + \sin v}{1 + \cos v} \rightarrow 2tdv - pdv, \text{ seu}$$

$$pdv = t dv - v dt + \frac{2d + \sin v}{1 + \cos v}$$

Differentietur haec denro posito dv constante, et pro dp eius valores $\frac{2dt}{1 + \cos v}$ substituto habebitur:

$$\frac{2dt}{1 + \cos v} = -vddt + \frac{2d + \sin v}{1 + \cos v} + \frac{2d + \sin v}{1 + \cos v}$$

unde fit $ddt = 0$; $dt = adv$, et $t = b + av$. Consequenter $s = tv = bv + av^2$: quae est aequatio inter arcum s eiusque amplitudinem v , quam supra (15) naturam curvae ex evolutione circuli natae exprimere vidimus; et quae, si $a = 0$, ad ipsum est circulum. Vnde problemati nullae aliae satisfaciunt lineae praeter circulum et curvas ex evolutione circuli natas. Q. E. I.

Coroll.

Coroll. I.

21. Quoniam aequatio non mediocriter implicata ad hanc tandem simplicissimam aequationem $\ddot{d}t = 0$ est reducta, dubium est nullum, quin detur methodus alia hoc problema multo expeditius soluendi.

Scholion.

22. Quod aequatio inventa $s = bv + avv$ fit ad curvam ex evolutione circuli natam, hoc modo facilime ostenditur. Sit radius evolutae $MR = r$, quoniam est $av = \frac{ds}{r}$, erit $r = \frac{ds}{av}$; ideoque hoc casu fit $r = b + 2av$. Sit arcus evolutae $BR = z$, quia est $z = MR - AB$, erit $z = 2av$, huiusque radius osculi $= za$: ex quo patet evolutionem curvae, quae aequatione $s = bv + avv$ exprimitur, esse circulum. Ceterum data aequatione inter s et v aequatio inter coordinatas orthogonales AP et PM facile reperitur. Sit enim $AP = x$, $PM = y$, ob angulum $AMP = v$ erit $dx = ds \sin. v$ et $dy = ds \cos. v$ unde fit $x = \int ds \sin. v$ et $y = \int ds \cos. v$. Cum igitur praesenti casu fit $ds = bdv + 2avdv$ erit $x = b \int dv \sin. v + 2a \int v dv \sin. v$, et $y = b \int dv \cos. v + 2a \int v dv \cos. v$. At est $\int dv \sin. v = 1 - \cos. v$; $\int dv \cos. v = \sin. v$, et $\int v dv \sin. v = -v \cos. v + \int dv \cos. v = -v \cos. v + \sin. v$. $\int v dv \cos. v = v \sin. v - \int dv \sin. v = v \sin. v + \cos. v$ Quocirca habebitur;

$$x = b - b \cos. v + 2a \sin. v - 2av \cos. v$$

$$y = b \sin. v + 2a \cos. v + 2av \sin. v$$

Hinc fit $yy + (b-x)^2 = bb + 4abv + 4aa + 4aavv$
et $b + 2av = \sqrt{(yy + (b-x)^2 - 4aa)}$

B 3

Deinde

14 DE REDUCTIONE LINEARVM CURVARVM

Deinde vero est $ds = \sqrt{(dx^2 + dy^2)} = dv(b + 2av)$ et
 $dv = \frac{y dx - (b-x)dy}{2a(b+2av)}$ ideoque :

$$2av\sqrt{(dx^2 + dy^2)} = y'dy - (b-x)dx$$

Ex hac autem aequatione natura curuae quae sitie non tam facile perspicitur, quam ex praecedente.

Coroll. 2.

fig. 1. 23. Si fuerit B initium evolutae BR, erit $AB = b$, et ducta recta BM erit $BM = \sqrt{yy + (b-x)^2}$ fit B M = u, erit $2ads = udu$ et $4as = uu - bb$. ideoque $s = \frac{uu - bb}{4a}$. Vnde curva hanc quoque habebit proprietatem, vt sit diameter evolutae BR ad BM-AB ita BM + AB ad arcum AM.

Theorema. 2.

fig. 4. 24. Si arcus AM amplitudinis ANM in duas partes aequae amplias AM', M'M diuidatur, atque in normalem M'N' ex N perpendiculum NP' demittatur; longitudo curuae AM proxime aequabitur arcui circuli centro N inter crura NA, NM descripti radio $= \frac{AN + MN + 2M/P'}{4}$.

Demonstratio.

Ponatur amplitudo totius arcus AM'M seu angulus ANM = 2v, erit arcuum AM', et M'M amplitudo = u. Concurrent normales MN' et MN in V, eruntque anguli AN'M' = v et M'VM = v: ideoque in triangulo VNN' ifoscele NN' = NV et N'P' = VP'. Per praecedens autem theorema erit

AM'

$$AM' = \frac{1}{2}v(AN' + M'N') \text{ proxime}$$

$$M'M = \frac{1}{2}v(M'V + MV)$$

ideoque addendo :

$AM = \frac{1}{2}v(AN' + M'N' + M'V + MV)$ proxime. Est vero $AN' = AN - NN'$ et $MV = MN + NN'$ ergo $AN' + M'V = AN + MN$: deinde autem habebimus $M'N' + M'V = 2M'P'$. unde fiet

$$AM = \frac{1}{2}v(AN + MN + 2M'P') \text{ proxime}$$

Sit nunc r radius circuli, cuius arcus amplitudinis eiusdem $2v$ aequalis sit curvae AM , erit $AM = 2vr$, unde istius circuli radius fiet

$$r = \frac{AN + MN + 2M'P'}{2v} \text{ proxime}$$

Q. E. D.

Coroll. 1.

25. Hic ergo valor radii circuli, cuius arcus curvae AM aequa amplius eidem simul sit aequalis, proprius ad veritatem accedit, quam ille, qui per theorema primum ex angulo integro ANM definitur, et qui procederat $r = \frac{AN + MN}{2}$; nisi scilicet uterque sit exactus.

Coroll. 2.

26. Si ergo valor $r = \frac{AN + MN}{2}$ fuerit nimis parvus, necesse est, ut sit iste valor $r = M'P'$ nimis magnus, quia medium arithmeticum ad veritatem proxime accedit, simili modo si valor $r = \frac{AN + MN}{2}$ nimis fuerit magnus, tum iste $r = M'P'$ erit nimis parvus, sicque novi habentur limites $\frac{AN + MN}{2}$ et $M'P'$ inter quos venus ipsius r valor contineatur.

Coroll.

16 DE REDUCTIONE LINEARVM CVRVARVM

Coroll. 3.

27. Multo pluribus autem casibus formula hic exhibita $r = \frac{AN + MN + 2M'P'}{2}$ veritati prorsus est consertanea, quam praecedens $r = \frac{AN + MN}{2}$. Non solum enim ea pro circulo et curvis ex evolutione circuli natis valet, sed etiam ad innumeratas alias insuper lineas curvas extenditur,

Coroll. 4.

28. Quo plures ergo sunt lineae curvae, quarum longitudo per formulam $\frac{1}{2}v(AN + MN + 2M'P')$ sine vlo errore exprimitur, eo minor esse poterit aberratio, etiam si curva AM non ad id genus pertineat.

Theorema. 3.

fig. 5. 29 Si linea curua AM amplitudinis ANM in partes quotunque aequae amplias A1; I; II; III; III. IV; etc. diuidatur, atque in singulas normales ad divisionum puncta ductas ex punto N perpendicularia demittantur N1, N2, N3, N4, etc. erit radius circuli, cuius arcus aequae amplius ac curva AM simul ipsi longitudini curuae aequalis est $= \frac{AN + MN + 2I_1 + 2II_2 + 2III_3 + \dots}{2n}$ denotante n numerum partium, in quas arcus AM est diuiditus.

Demonstratio.

Statnatur amplitudo seu angulus ANM = $n\pi$, erunt anguli AN I = v ; AN''II = $2v$; AN'''III = $3v$; AN''''IV = $4v$ etc. Si iam singulæ arcus propositi AM portiones secundum theorema primum exprimantur, erit:

A I

$$AI = \frac{1}{2}v(AN^i + IN^i) = \frac{1}{2}v(AN - NN^i + I_1 - N^i_1)$$

$$I.II = \frac{1}{2}v(IV^i + II.V^i) = \frac{1}{2}v(I_1 + II_2 - V^i_1 - V^i_2)$$

$$II.III = \frac{1}{2}v(IV^{ii} + IIIV^{ii}) = \frac{1}{2}v(II_2 + III_3 - V^{ii}_2 + V^{ii}_3)$$

$$III.IV = \frac{1}{2}v(III^{iii} + IVV^{iii}) = \frac{1}{2}v(III_3 + IV_4 + V^{iii}_3 + V^{iii}_4)$$

et ultima formula, quia in figura assumitur $n=5$, erit:

$$IV.M = \frac{1}{2}v(IVV^{iv} + MN^{iv}) = \frac{1}{2}v(IV_4 + MN + V^{iv}_4 + V^{iv}_N)$$

His ergo in unam sumمام collectis prodibit

$$AM = \frac{1}{2}v \left\{ \begin{array}{l} AN + MN + 2I_1 + 2II_2 + 2III_3 + 2IV_4 \\ - NN^i - N^i_1 - V^i_2 + V^{ii}_3 + V^{iii}_4 + V^{iv}N \\ - V^i_1 - V^{ii}_2 + V^{iii}_3 + V^{iv}_4 \end{array} \right\}$$

Omnis autem hos terminos inferiores se mutuo tollere sequenti modo per analysin brevius ostendetur. Ob angulos singulos cognitos erit:

$$N^iV^i = \frac{N^iN^{ii} \sin. 2v}{fin. v} \quad N^{ii}V^i = \frac{N^iN^{ii} \sin. v}{fin. v}$$

$$N^{ii}V^{ii} = \frac{N^{ii}N^{ii} \sin. v}{fin. v}; \quad N^{iii}V^{ii} = \frac{N^{ii}N^{iii} \sin. 2v}{fin. v}$$

$$N^{iii}V^{iii} = \frac{N^{iii}N^{iv} \sin. 4v}{fin. v}; \quad N^{iv}V^{iii} = \frac{N^{iii}N^{iv} \sin. 3v}{fin. v}$$

Hinc formulae ex theoremate primo ortae erunt

$$A.I = \frac{1}{2}v(AN^i + I.N^i)$$

$$I.II = \frac{1}{2}v(IN^i + II.N^{ii} + \frac{N^iN^{ii}}{\sin. v} (\sin. v + \sin. 2v))$$

$$II.III = \frac{1}{2}v(II.N^{ii} + III.N^{iii} + \frac{N^{ii}N^{iii}}{\sin. v} (\sin. 2v + \sin. 3v))$$

$$III.IV = \frac{1}{2}v(III.N^{iii} + IV.N^{iv} + \frac{N^{iii}N^{iv}}{\sin. v} (\sin. 3v + \sin. 4v))$$

$$IV.M = \frac{1}{2}v(IV.N^{iv} + MN + \frac{N^{iv}N}{\sin. v} (\sin. 4v + \sin. 5v))$$

Addantur hae formulae ac substituatur

Tom. II. Nou. Comment.

C

N^iN^{ii}

18 DE REDUCTIONE LINEARVM CURVARVM

$$N^1 N^{11} = NN^1 - NN^{11}$$

$$N^{11} N^{111} = NN^{11} - NN^{111}$$

$$N^{111} N^{111} = NN^{111} - NN^{111}$$

$$\text{et } AN' = AN - NN'$$

prodibitque terminis in ordinem redactis :

$$AM = \frac{1}{2}v \left\{ SAN + MN + 2I.N^1 + 2II.N^{11} + 2III.N^{111} + 2IV.N^{111} \right. \\ \left. + \frac{NN^1}{\sin v} \sin 2v + \frac{NN^{11}}{\sin v} (\sin 3v - \sin v) + \frac{NN^{111}}{\sin v} (\sin 4v - \sin 2v) + \dots \right\} \text{etc.}$$

Est vero $\frac{\sin 2v}{\sin v} = 2 \cos v$; $\frac{\sin 3v - \sin v}{\sin v} = 2 \cos 2v$; $\frac{\sin 4v - \sin 2v}{\sin v} = 2 \cos 3v$ etc. et $NN^1 \cos v = N^1 r$; $NN^{11} \cos 2v = N^{11} r$; $NN^{111} \cos 3v = N^{111} r$; etc. quibus valoribus introductis erit :

$$AM = \frac{1}{2}v (AN + MN + 2I_1 + 2II_2 + 2III_3 + 2IV_4 + \dots \text{etc.})$$

vnde, cum amplitudo sit $= nv$, erit radius arcus circuli aequae ampli et aequalis ipsi $AM = \frac{AN + MN + 2I_1 + 2II_2 + 2III_3 + 2IV_4}{2n}$ etc.

Q. E. D.

Coroll. 1.

se. Quod si divisio haec arcus AM in partes aequae amplas in infinitum continuetur, tum formula invenita, quae in seriem infinitam abibit, longitudinem arcus AM vere exhibebit.

Coroll. 2.

3r. Quamuis autem numerus partium sit finitus, tamen plurimi dantur casus, quibus veritas ipsa modo eruitur. Et nisi hoc eueniat, error tamen erit valde par-

parvus eoque minor euader, quo minoris amplitudinis partes capiantur.

Coroll. 3.

32. Si igitur curva hoc modo per circulum mensuranda proponatur AM , primum ducatis ad A et M normalibus AN , MN notetur amplitudo ANM . Tum curva AM diuidatur in quotlibet partes aequae amplas, AB , BC , CD , DE , etc. quarum numerus sit $= n$, et in rectas ad puncta divisionum normales ex N demittantur perpendicularia Nb , Nc , Nd , etc. positoque angulo $ANM = v$, erit longitudo curvae AM

$$\frac{v(AN + MN + \frac{1}{2}Bb + \frac{1}{2}Cc + \frac{1}{2}Dd + \frac{1}{2}Ee + \text{etc.})}{n}$$

Coroll. 4.

33. Valores isti Bb , Cc , Dd , etc. etiam inueniuntur, si ad puncta B , C , D , E , etc. tangentes ducantur, in easque ex punto M perpendicularia demittantur, tum enim haec perpendicularia respectiue aequalia erunt rectis Bb , Cc , Dd , etc.

Problema. 3.

34. Proposita linea curva quacunque AMB , fig. 7. quae ubique ad eandem partem sit concava, inuenire arcum circuli ab ipsi proxime aequalem.

Solutio.

Ad terminos curvae A et B ducantur normales AC , BC quae sibi mutuo occurant in C , erit angulus ACB curvae amplitudo. Vocentur $AC = a$, $BC = b$, et angulus

$C = 2$

gulus

20 DE REDUCTIONE LINEARVM CURVARVM

gulus $ACB = \theta$, tum demisso ex curvae quois puncto M ad AC perpendiculo MP , positisque coordinatis $AP = x$, $PM = y$ dabitur aequatio inter x et y , ex qua reperietur subnormalis $PN = \frac{ydy}{dx}$, ducatur normalis MN , et vocetur angulus $ANM = v$, qui erit amplitudo arcus AM , erit $\frac{dx}{dy} = \tan v$, sive tam abscissa x quam applicata y per angulum v poterit definiri, quibus inuentis erit $MN = \frac{y}{\sin v}$. Deinde in MN , si opus est, productam ex C demittatur perpendiculum CS , ob $CN = a - x - \frac{ydy}{dx} = a - x - \frac{ycos v}{\sin v}$ erit $NS = (a - x) \cos v - \frac{ycos v^2}{\sin v}$, ideoque tota recta $MS = (a - x) \cos v + y \sin v$, ita vt datum quemuis angulum v longitudo rectae MS possit definiri. Indicetur haec recta MS amplitudini v respondens hoc signo [v], ita vt similes rectae angulis $\frac{\theta}{n}$, $\frac{2\theta}{n}$, $\frac{3\theta}{n}$, etc. respondentibus exhibeantur his signis [$\frac{\theta}{n}$], [$\frac{2\theta}{n}$], [$\frac{3\theta}{n}$] etc. quibus inuentis sequentes formulae continuo magis ad valorem arcus AM appropinquabunt:

$$AM = \frac{1}{2}\theta(a + b)$$

$$AM = \frac{1}{4}\theta(a + b + 2[\frac{\theta}{2}])$$

$$AM = \frac{1}{8}\theta(a + b + 2[\frac{\theta}{3}] + 2[\frac{2\theta}{3}])$$

$$AM = \frac{1}{16}\theta(a + b + 2[\frac{\theta}{4}] + 2[\frac{2\theta}{4}] + 2[\frac{3\theta}{4}])$$

$$AM = \frac{1}{32}\theta(a + b + 2[\frac{\theta}{5}] + 2[\frac{2\theta}{5}] + 2[\frac{3\theta}{5}] + 2[\frac{4\theta}{5}])$$

Generaliter autem si n sumatur pro numero divisionum erit eo exactius, quo maior fuerit numerus n

$$AM = \frac{1}{2n}\theta(a + b + 2[\frac{\theta}{n}] + 2[\frac{2\theta}{n}] + 2[\frac{3\theta}{n}] + \dots + 2[\frac{(n-1)\theta}{n}])$$

Quodsi ergo radius circuli ab , qui intra crura AC et BC constitutus aequalis sit curvae AB vocetur $= r$, erit arcus

ab

$$ab = r\theta, \text{ vnde istius circuli radius reperietur:}$$

$$r = \frac{1}{2^n} (a + b + 2[\frac{\theta}{n}] + 2[\frac{2\theta}{n}] + 2[\frac{3\theta}{n}] + \dots + 2[\frac{(n-1)\theta}{n}])$$

Q E. I.

Coroll. 1.

35. Requirit ergo iste modus lineas curvas per arcus circulares dimetiendi divisionem angularum in partes quocunque aequales. Cum igitur non nisi continua bisectio geometrica peragi queat, pro numero n successione assumi conueniet terminos progressionis geometricae duplae 2, 4, 8, 16, 32, etc.

Coroll. 2.

36. His autem numeris pro n successione assumendis id commodi adipiscimur, vt termini iam ante inuenti omnes in expressiones sequentes ingrediantur, sicque calculi labor non mediocriter imminuatur:

Coroll. 3.

37. Valores scilicet radii circuli quaesiti & sequenti modo ex praecedentibus continuo accuratius determinabuntur.

$$\text{I. } r = \frac{a+b}{2} = P$$

$$\text{II. } r = \frac{1}{2} P + \frac{1}{2} [\theta : 2] = Q$$

$$\text{III. } r = \frac{1}{2} Q + \frac{1}{4} [\frac{\theta}{4}] + \frac{1}{4} [\frac{3\theta}{4}] = R$$

$$\text{IV. } r = \frac{1}{2} R + \frac{1}{8} [\frac{\theta}{8}] + \frac{1}{8} [\frac{3\theta}{8}] + \frac{1}{8} [\frac{5\theta}{8}] + \frac{1}{8} [\frac{7\theta}{8}]$$

etc.

C 3

Coroll.

22 DE REDUCTIONE LINEARUM CURVARVM

Coroll. 4.

fig. 8. 38. Si valor secundus Q sit verus, quantum primus P a vero vel deficit vel excedit, tantumdem quantitas $[\theta : 2]$ excedet vel superabit, ideoque quantitates P et $[\frac{\theta}{2}]$ constituent limites, intra quos radius r contineatur. Etiam si autem Q non sit verus valor, tamen quia multo minus a veritate differt quam P , eadem quantitates P et $[\frac{\theta}{2}]$ pro limitibus haberi possunt.

Coroll. 5.

39. Simili modo cum valores traditi continuo propius ad veritatem accedant, feriemque valde conuergentem constituant, limites quoque erunt:

$$Q \text{ et } \frac{1}{2} \left[\frac{\theta}{\pi} \right] + \frac{1}{2} \left[\frac{2\theta}{\pi} \right]$$

$$R \text{ et } \frac{1}{4} \left[\frac{\theta}{\pi} \right] + \frac{1}{4} \left[\frac{2\theta}{\pi} \right] + \frac{1}{4} \left[\frac{3\theta}{\pi} \right] + \frac{1}{4} \left[\frac{4\theta}{\pi} \right]$$

Hicque limites continuo ita multo fiunt arctiores, vt mox differentia fiat insensibilis.

Scholion.

40. Hos eosdem autem limites praebet motus reptorius Celeb. Io. Bernoullii: eiusque ergo admirabilem usum hic ex solo calculo ita eliciuimus, vt etiam, si divisio arcus non per continuas bisectiones instituatur, tamen semper applicari possit, ideoque multo latius extenderatur: neque etiam hoc pacto de ratione, qua motum reptorum adornari conuenit, follicitos nos esse opus est, quod negotium alias non parum solertiae requirit.

Problema. 4.

41. Proposita ellipsi quacinque inuenire radium circuli, cuius peripheria sit aequalis proxime perimetro ellipsis.

Solutio.

Solutio.

Sit ACB quadrans ellipsis propositae, cuius semi-axes $AC = a$ et $BC = b$, atque amplitudo θ aequalis erit angulo recto. Denotet ϱ angulum rectum, erit $\theta = \varrho$. Quæstio ergo huc redit, ut definiatur quadrans circuli, cuius arcus sit arcui AMB longitudine aequalis. Ponatur itaque abscissa $AP = x$, $PM = y$, erit ex natura ellipsis $yy = \frac{bb}{aa} (2ax - xx)$ seu $aa - \frac{ayy}{bb} = (a-x)^2$, unde fit $a-x = \frac{a}{b} \sqrt{bb-yy}$ et $dx = \frac{ay dy}{b\sqrt{bb-yy}}$. Ducta nunc normali MN vocetur angulus $ANM = v$, erit $\frac{dv}{dy} = \frac{ay}{b\sqrt{bb-yy}} = \tan. v$; ideoque $aa yy \cos. v^2 = b^2 \sin. v^2 - bb yy \sin. v^2$, unde fit $y = \frac{bb \sin. v}{\sqrt{(aa \cos. v^2 + bb \sin. v^2)}}$ et con sequenter $\sqrt{bb-yy} = \frac{ab \cos. v}{\sqrt{(aa \cos. v^2 + bb \sin. v^2)}}$; ita ut sit $a-x = \frac{a \cos. v}{\sqrt{(aa \cos. v^2 + bb \sin. v^2)}}$. Demisso ergo in MN productam ex C perpendiculari CS , erit recta $MS = [v] = (a-x) \cos. v + y \sin. v = \sqrt{(aa \cos. v^2 + bb \sin. v^2)}$. Cum igitur sit $\theta = \varrho$, si pro v successiue substituantur partes aliquotæ anguli recti ϱ , erit:

$$[\frac{\varrho}{2}] = \sqrt{(aa \cos. \frac{\varrho^2}{2} + bb \sin. \frac{\varrho^2}{2})}$$

$$[\frac{\varrho}{3}] = \sqrt{(aa \cos. \frac{\varrho^2}{3} + bb \sin. \frac{\varrho^2}{3})}$$

$$[\frac{\varrho}{4}] = \sqrt{(aa \cos. \frac{\varrho^2}{4} + bb \sin. \frac{\varrho^2}{4})}$$

etc.

His igitur singulis valoribus inuentis erit radius circuli propositæ ellipsi secundum perimetrum aequalis

24 DE REDUCTIONE LINEARVM CURVARVM

$$r = \frac{a+b}{2} + \frac{1}{n} \sqrt{(aa \cos^2 \frac{\theta}{n} + bb \sin^2 \frac{\theta}{n})} + \frac{1}{n} \sqrt{(aa \cos^2 \frac{2\theta}{n} + bb \sin^2 \frac{2\theta}{n})} \\ + \frac{1}{n} \sqrt{(aa \cos^2 \frac{3\theta}{n} + bb \sin^2 \frac{3\theta}{n})} + \dots + \frac{1}{n} \sqrt{(aa \cos^2 \frac{(n-1)\theta}{n} + bb \sin^2 \frac{(n-1)\theta}{n})}$$

Hicque valor, quo maior accipiatur divisionum numerus n , eo propius longitudinem radii quaesiti r exhibebit. Q. E. I.

Coroll. 1.

42. Si ponatur semiaxis maior $a = c + d$; semiaxis minor $b = c - d$, fiet $aa \cos^2 v + bb \sin^2 v = cc + dd + 2cd(\cos v - \sin v) = cc + dd + 2cd \cos 2v$. His ergo valoribus substitutis habebitur ob $2v = \pi$, denotante π angulum duobus rectis aequalem

$$r = \frac{c}{n} + \frac{1}{n} \sqrt{(cc + dd + 2cd \cos \frac{\pi}{n})} + \frac{1}{n} \sqrt{(cc + dd + 2cd \cos \frac{2\pi}{n})} \\ + \frac{1}{n} \sqrt{(cc + dd + 2cd \cos \frac{3\pi}{n})} + \frac{1}{n} \sqrt{(cc + dd + 2cd \cos \frac{4\pi}{n})} \\ + \dots + \frac{1}{n} \sqrt{(cc + dd + 2cd \cos \frac{(n-1)\pi}{n})}$$

Coroll. 2.

43. Hinc ergo patet, si sit $d = 0$, quo casu ellipsis abit in circulum radii $= c$, ob singulos terminos $= c$ fore, quotunque divisiones instituantur, semper $r = c$.

Coroll. 3.

Tab. II. 44. Ex formulis in coroll. 1. inventis elegantissima
fig. 1. sequitur constructio geometrica similis ei, quam Celeb.
Bernoullius dedit. Super diametro $AB = a + b = 2c$
constituantur semicirculus, qui in partes quotunque aequales
dividatur in punctis $a, b, c, d, \dots$ etc. quarum par-
tium numerus sit $= n$. Tum secta diametro AB in C
ita

ita vt sit $A C = a$, $B C = b$; ex C ad singula diuisio-
num puncta agantur rectae $C a$, $C b$, $C c$, $C d$, etc.
eritque, si arcus $A c$ contineat m partes, recta $C c = V'$
($cc + dd + \dots + 2cd \cos \frac{m\pi}{n}$). Ducto enim ex centro O radio
 $Oc = c$, erit angulus $A O c = \frac{m\pi}{n}$, et $CO = A C - AO =$
 d , ideoque recta $C c = V(cc + dd + \dots + 2cd \cos A O c)$.
Quamobrem radius circuli ellipsis propositae isoperimetri
erit

$$r = \frac{AO + Ca + Cb + Cc + Cd + Ce + Cf + Cg + Ch + Ci + Ck + Cl}{n}$$

Coroll. 4.

45. Cum autem expressiones cosinuum pro diuersis
valoribus numeri n sint sequentes:

$$\text{si } n = 2 : \cos \frac{\pi}{2} = 0;$$

$$\text{si } n = 3 : \cos \frac{\pi}{3} = \frac{1}{2}; \cos \frac{2\pi}{3} = -\frac{1}{2}$$

$$\text{si } n = 4 : \cos \frac{\pi}{4} = \frac{1}{\sqrt{2}}; \cos \frac{2\pi}{4} = 0; \cos \frac{3\pi}{4} = -\frac{1}{\sqrt{2}}$$

$$\text{si } n = 6 : \cos \frac{\pi}{6} = \frac{\sqrt{3}}{2}; \cos \frac{2\pi}{6} = \frac{1}{2}; \cos \frac{3\pi}{6} = 0; \cos \frac{4\pi}{6} = -\frac{1}{2}; \cos \frac{5\pi}{6} = -\frac{\sqrt{3}}{2}$$

$$\text{si } n = 12 : \cos \frac{\pi}{12} = \frac{\sqrt{3}+1}{2\sqrt{2}}; \cos \frac{2\pi}{12} = \frac{\sqrt{3}}{2}; \cos \frac{3\pi}{12} = \frac{1}{2}; \cos \frac{4\pi}{12} = \frac{1}{2}$$

$$\cos \frac{5\pi}{12} = \frac{\sqrt{3}-1}{2\sqrt{2}}; \cos \frac{6\pi}{12} = 0; \cos \frac{7\pi}{12} = -\frac{\sqrt{3}-1}{2\sqrt{2}}; \cos \frac{8\pi}{12} = -\frac{1}{2}$$

$$\cos \frac{9\pi}{12} = -\frac{\sqrt{3}}{2}; \cos \frac{10\pi}{12} = -\frac{\sqrt{3}}{2}; \cos \frac{11\pi}{12} = -\frac{\sqrt{3}-1}{2\sqrt{2}}$$

Sequentes formulae ad valorem radii circuli quaeſiti r
proxime inueniendum videntur aptissimae:

26 DE REDUCTIONE LINEARVM CVRVARVM

I. $r = c$

II. $r = \frac{1}{2}(c + \sqrt{cc + dd})$

III. $r = \frac{1}{2}(c + \sqrt{cc + dd + cd}) + \sqrt{cc + dd - cd} = P$

IV. $r = \frac{1}{2}(c + \sqrt{cc + dd + cd\sqrt{2}}) + \sqrt{cc + dd} + \sqrt{cc + dd - cd\sqrt{2}}$

V. $r = \frac{1}{6}(3P + \sqrt{cc + dd + cd\sqrt{3}}) + \sqrt{cc + dd} + \sqrt{cc + dd - cd\sqrt{3}}$

VI. $r = \frac{1}{12}(6Q + \sqrt{cc + dd + \frac{cd(\sqrt{3}+1)}{\sqrt{2}}} + \sqrt{cc + dd + cd\sqrt{2}})$

$$+ \sqrt{cc + dd + \frac{cd(\sqrt{3}-1)}{\sqrt{2}}} + \sqrt{cc + dd - \frac{cd(\sqrt{3}+1)}{\sqrt{2}}} \\ + \sqrt{cc + dd - cd\sqrt{2}} + \sqrt{cc + dd - \frac{cd(\sqrt{3}-1)}{\sqrt{2}}}$$

Exemplum I.

46. Inuenire circulum, cuius peripheria proxime aquetur perimoto ellipsis, cuius axes teneant inter se rationem 5 : 4.

Sit semiaxis maior $a = 10$ et semiaxis minor $b = 8$, quod est exemplum a Celeb. Bernoullio imprimis tractatum; erit $c = \frac{a+b}{2} = 9$; $d = \frac{a-b}{2} = 1$; hincque $cc + dd = 82$ et $cd = 9$, ergo in fractionibus decimalibus erit:

$$c = 9, 000000$$

$$\sqrt{cc + dd} = 9, 055386$$

$$\sqrt{cc + dd + cd} = 9, 539392$$

$$\sqrt{cc + dd - cd} = 8, 544004$$

$$\sqrt{cc + dd + cd\sqrt{2}} = 9, 732827$$

$$\sqrt{cc + dd - cd\sqrt{2}} = 8, 322984$$

$$\sqrt{cc + dd + cd\sqrt{3}} = 9, 878687$$

$$\sqrt{cc + dd - cd\sqrt{3}} = 8, 149328$$

$$\sqrt{cc + dd + \frac{cd(\sqrt{3}+1)}{\sqrt{2}}} = 9, 969284$$

$$\sqrt{cc + dd + \frac{cd(\sqrt{3}-1)}{\sqrt{2}}} = 9, 309069$$

$$\sqrt{cc + dd - \frac{cd(\sqrt{3}+1)}{\sqrt{2}}} = 8, 794386$$

$$\sqrt{cc + dd - \frac{cd(\sqrt{3}-1)}{\sqrt{2}}} = 8, 038242$$

vnde

vnde sequentes expressiones radium r continuo accuratius dabunt;

$$\text{I. } r = 9,00000$$

$$\text{II. } r = 9,027693$$

$$\text{III. } r = 9,027798$$

$$\text{IV. } r = 9,027799$$

$$\text{V. } r = 9,027799$$

$$\text{VI. } r = 9,027799$$

vnde patet formulam sextam ad multo plures adhuc figuratas valorem ipsius r exhibitaram fuisse, si calculum ultius produxissem: et quidem expressio sexta videtur valorem ipsius r ad 24 notas exactum praebitura fuisse.

Exempl. 2.

47. Ellipsum non multum a circulo abhidentium perimetros per circulum proxime exprimere.

Quando ellipsis non multum a circulo differt, tum d iprae erit quantitas valde parua: ideoque formulae irrationalis commode per approximationem exhiberi poterunt. Sit breuitatis gratia $\sqrt{(cc+dd)}=e$ et angulus $\frac{\pi}{n}=\Phi$ erit $\sqrt{(cc+dd+2cd\cos\frac{\pi}{n})}=\sqrt{(ee+2cd\cos\Phi)}=e+\frac{cd}{e}\cos\Phi-\frac{1\cdot 1\cdot c^2d^2}{1\cdot 2\cdot e^3}\cos\Phi^2+\frac{1\cdot 1\cdot 3\cdot c^3d^3}{1\cdot 2\cdot 3\cdot e^5}\cos\Phi^3-\frac{1\cdot 1\cdot 3\cdot 5\cdot c^4d^4}{1\cdot 2\cdot 3\cdot 4\cdot e^7}\cos\Phi^4+\text{etc.}$

His ergo formulis loco irrationalium substitutis erit

$$\begin{aligned} r &= e - \frac{1}{m}(e-c) \\ &+ \frac{cd}{ne}(\cos\Phi + \cos.2\Phi + \cos.3\Phi + \dots + \cos.(n-1)\Phi) \\ &- \frac{1\cdot 1\cdot c^2d^2}{1\cdot 2\cdot n\cdot e^3}(\cos\Phi^2 + \cos.2\Phi^2 + \cos.3\Phi^2 + \dots + \cos.(n-1)\Phi^2) \\ &+ \frac{1\cdot 1\cdot 3\cdot c^3d^3}{1\cdot 2\cdot 3\cdot n\cdot e^5}(\cos\Phi^3 + \cos.2\Phi^3 + \cos.3\Phi^3 + \dots + \cos.(n-1)\Phi^3) \\ &- \frac{1\cdot 1\cdot 3\cdot 5\cdot c^4d^4}{1\cdot 2\cdot 3\cdot 4\cdot n\cdot e^7}(\cos\Phi^4 + \cos.2\Phi^4 + \cos.3\Phi^4 + \dots + \cos.(n-1)\Phi^4) \\ &\quad \text{etc.} \end{aligned}$$

D 2

Eft

28 DE REDUCTIONE LINEARVM CURVARVM

$$\text{Est vero } \cos. \phi + \cos. 2\phi + \dots + \cos. (n-1)\phi = \\ -\frac{1}{2} + \frac{\cos. (n-1)\phi - \cos. n\phi}{2(1-\cos. \phi)} = \frac{\sin. (n-\frac{1}{2})\phi - \sin. \frac{1}{2}\phi}{2 \sin. \frac{1}{2}\phi}$$

At cum sit $n\phi = \pi$ erit $\cos. n\phi = -1$, et $\cos. (n-1)\phi = \cos. (\pi - \phi) = -\cos. \phi$, ideoque $\cos. \phi + \cos. 2\phi + \cos. 3\phi + \dots + \cos. (n-1)\phi = 0$. Deinde ob $\cos. \phi^2 = \frac{1}{2} + \frac{1}{2} \cos. 2\phi$, fiet $\cos. \phi^2 + \cos. 2\phi^2 + \cos. 3\phi^2 + \dots + \cos. (n-1)\phi^2 = \frac{n-1}{2}$
 $+ \frac{1}{2}(\cos. 2\phi + \cos. 4\phi + \cos. 6\phi + \dots + \cos. (n-1)2\phi) = \frac{-1}{2} - \frac{1}{4} + \frac{\cos. (n-1)2\phi - \cos. 2n\phi}{4(1-\cos. 2\phi)} = \frac{n-2}{2}$. Simili modo reliquias series ad angulos simplices reducendo, obtinentur sequentes summationes.

$$\begin{aligned} \cos. \phi + \cos. 2\phi + \cos. 3\phi + \dots + \cos. (n-1)\phi &= 0 \\ \cos. \phi^2 + \cos. 2\phi^2 + \cos. 3\phi^2 + \dots + \cos. (n-1)\phi^2 &= \frac{1}{2}n-1 \\ \cos. \phi^3 + \cos. 2\phi^3 + \cos. 3\phi^3 + \dots + \cos. (n-1)\phi^3 &= 0 \\ \cos. \phi^4 + \cos. 2\phi^4 + \cos. 3\phi^4 + \dots + \cos. (n-1)\phi^4 &= \frac{5}{8}n-1 \\ \cos. \phi^5 + \cos. 2\phi^5 + \cos. 3\phi^5 + \dots + \cos. (n-1)\phi^5 &= 0 \\ \cos. \phi^6 + \cos. 2\phi^6 + \cos. 3\phi^6 + \dots + \cos. (n-1)\phi^6 &= \frac{1+3+5}{2+4+6}n-1 \end{aligned}$$

etc.

Quibus valoribus substitutis habebitur :

$$\begin{aligned} r = e - \frac{1}{n}(e-c) - &\frac{1+1}{2+2} \frac{c^2 d^2}{e^3} + \frac{1+1}{1+2} \frac{c^2 d^2}{ne^3} \\ - &\frac{1+3+5+1+3+5}{2+3+4+2+4} \frac{c^4 d^4}{e^7} + \frac{1+1+3+5}{1+2+3+4} \frac{c^4 d^4}{ne^7} \\ - &\frac{1+3+5+7+9+1+3+5+7+9}{2+3+4+5+6+2+4+6} \frac{c^6 d^6}{e^{11}} + \frac{1+1+3+5+7+9}{1+2+3+4+5+6} \frac{c^6 d^6}{ne^{11}} \end{aligned}$$

quae aequatio hanc formam induit simpliciorem :

$r =$

$$r = e - \frac{1}{n}(e-c) - \frac{1 \cdot 1}{2 \cdot 2} \cdot \frac{c^2 d^2}{e^3} + \frac{1 \cdot 1 \cdot 3 \cdot 5}{1 \cdot 2} \cdot \frac{c^2 d^2}{ne^5}$$

$$- \frac{1 \cdot 1 \cdot 3 \cdot 5}{2 \cdot 2 \cdot 4 \cdot 4} \cdot \frac{c^4 d^4}{e^7} + \frac{1 \cdot 1 \cdot 3 \cdot 5}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4} \cdot \frac{c^4 d^4}{ne^7}$$

$$- \frac{1 \cdot 1 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 9}{2 \cdot 2 \cdot 4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6} \cdot \frac{c^6 d^6}{e^{11}} + \frac{1 \cdot 1 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 9}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 5 \cdot 6} \cdot \frac{c^6 d^6}{ne^{11}}$$

$$- \frac{1 \cdot 1 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 9 \cdot 11 \cdot 13}{2 \cdot 2 \cdot 4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6 \cdot 8 \cdot 8} \cdot \frac{c^8 d^8}{e^{15}} + \frac{1 \cdot 1 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 9 \cdot 11 \cdot 13}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 5 \cdot 6 \cdot 7 \cdot 8} \cdot \frac{c^8 d^8}{ne^{15}}$$

etc.

At ultima series $= \frac{1 \cdot 1}{1 \cdot 2} \cdot \frac{c^2 d^2}{ne^3} - \frac{1 \cdot 1 \cdot 3 \cdot 5}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4} \cdot \frac{c^4 d^4}{ne^7} + \text{etc. summam}$
 habet $\frac{1}{n}(e - \frac{1}{2}\sqrt{ee + 2cd}) - \frac{1}{2}\sqrt{(ee + 2cd)}) = \frac{1}{n}(e - c)$ ita vt
 numerus n prorsus ex calculo evanescat fiatque accurate
 $r = e - \frac{1 \cdot 1}{2 \cdot 2} \cdot \frac{c^2 d^2}{e^3} - \frac{1 \cdot 1 \cdot 3 \cdot 5}{2 \cdot 2 \cdot 4 \cdot 4} \cdot \frac{c^4 d^4}{e^7} - \frac{1 \cdot 1 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 9}{2 \cdot 2 \cdot 4 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 6} \cdot \frac{c^6 d^6}{e^{11}} - \text{etc.}$
 quae series eo celerius converget, quo minor fuerit valor
 d ratione ipsius $e = \sqrt{cc + dd}$. Est autem, dum el-
 lipsis semiaxes ponuntur a et b , $c = \frac{a+b}{2}$ et $d = \frac{a-b}{2}$.

Exempl. 3.

48. Si axis minor ellipsis prorsus evanescat, tum
 eius quadrans semiaxi maiori aequabitur, cui ergo qua-
 drantem circuli aequalem inueniri oporteat.

Sit ergo semiaxis maior $= a$, et radius circuli, cuius
 quarta pars ipsi a aequetur sit $= r$, eritque $r \varrho = a$: i-
 deoque $\varrho = \frac{a}{r}$: ita vt radio r proxime inuenito periphe-
 ria circuli per lineam rectam exprimi possit proxime.
 Ex formula ergo praecedente erit $c = \frac{a}{2}$, $d = \frac{a}{2}$ et e
 $= \frac{a}{\sqrt{2}}$: quibus valoribus substitutis in ultima serie prodit:

$$r = \frac{a}{\sqrt{2}} \left(1 - \frac{1 \cdot 1}{4 \cdot 4} - \frac{1 \cdot 1 \cdot 3 \cdot 5}{4 \cdot 4 \cdot 8 \cdot 8} - \frac{1 \cdot 1 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 9}{4 \cdot 4 \cdot 8 \cdot 8 \cdot 12 \cdot 12} - \text{etc.} \right)$$

Cum autem sit $\varrho = \frac{\pi}{2}$, denotante π : π rationem diametri ad peripheriam, erit $r = \frac{a}{\varrho} = \frac{2a}{\pi}$ vnde sequentis seriei
 summa habebitur.

30 DB REDVCTIONE LINEARVM CVRVARVM

$$1 = \frac{1 \cdot 3}{4 \cdot 4} + \frac{1 \cdot 3 \cdot 5}{4 \cdot 4 \cdot 8 \cdot 8} + \frac{1 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 9}{4 \cdot 4 \cdot 8 \cdot 8 \cdot 12 \cdot 12} + \text{etc. } = \frac{2\sqrt{2}}{\pi}$$

Aliter autem valor ipsius r ex formulis in ipsa solutione problematis inuentis expressus reperietur, namque ob $b = 0$ erit;

$$r = \frac{a}{2n} + \frac{a}{n} (\cos \frac{\ell}{n} + \cos \frac{2\ell}{n} + \cos \frac{3\ell}{n} + \cos \frac{4\ell}{n} + \dots + \cos \frac{(n-1)\ell}{n})$$

vnde sequentes formulae ad valorem r appropinquabunt:

$$\text{si } n = 1, r = \frac{1}{2} a$$

$$\text{si } n = 2, r = \frac{1}{4} a (1 + 2 \cos \frac{\ell}{2})$$

$$\text{si } n = 3, r = \frac{1}{6} a (1 + 2 \cos \frac{\ell}{3} + 2 \cos \frac{2\ell}{3})$$

etc.

At vero series illa cosinuum expressione finita exhiberi potest; erit enim:

$$\cos \frac{\ell}{n} + \cos \frac{2\ell}{n} + \cos \frac{3\ell}{n} + \dots + \cos \frac{(n-1)\ell}{n} = -\frac{1}{2} \left(\cos \frac{(n-1)\ell}{n} - \cos \ell \right) + \frac{1}{2} (1 - \cos \frac{\ell}{n})$$

Iam ob ℓ angulum rectum, erit $\cos \ell = 0$, et $\cos \frac{(n-1)\ell}{n} = \cos \left(\ell - \frac{\ell}{n}\right) = \sin \frac{\ell}{n}$: vnde praecedens summa abit

in $-\frac{1}{2} + \frac{\sin \frac{\ell}{n}}{2(1 - \cos \frac{\ell}{n})}$. Est vero $\frac{1 - \cos \frac{\ell}{n}}{\sin \frac{\ell}{n}} = \tan \frac{\ell}{2n}$; ideoque summa seriei

$$\cos \frac{\ell}{n} + \cos \frac{2\ell}{n} + \cos \frac{3\ell}{n} + \dots + \cos \frac{(n-1)\ell}{n} = -\frac{1}{2} + \frac{1}{2} \tan \frac{\ell}{2n}$$

quo valore substituto fiet

$$r = \frac{e}{2n \tan \frac{\theta}{2n}}, \text{ hincque } g = 2n \tan \frac{\theta}{2n}$$

Hic autem manifestum est, posito $n = \infty$, aequationem perfecte satisfacere, ceterum vero eo magis ad veritatem accedere, quo maior fuerit n . Est enim $\tan \frac{\theta}{2n} = \frac{\theta}{2n}$

$$+ \frac{e^3}{2n^3} + \dots$$

etc. ideoque erit quidem $g < 2n \tan \frac{\theta}{2n}$, at defectus circiter erit $= \frac{e^3}{2n^3}$. Ex hoc autem casu nihil deducitur, quod non aliunde esset notissimum.

Problema. 5.

49. Longitudinem arcus parabolici per arcum circuli proxime exhibere.

Solutio.

Sit AMB parabola ad axem AC relata, cuius natura inter coordinatas $AP=x$ et $PM=y$ hac aequatione continueatur $yy=2cx$. Ducatur ad M normalis MN, et vocetur angulus ANM = v , qui simul amplitudinem arcus AM metietur. Iam ob subnormalem PN = c , erit $y=c \tan v$, et $x=\frac{yy}{2c}=\frac{c \tan v^2}{2}$ atque $MN=\frac{c}{\cos v}$, et $AN=c(1+\frac{1}{2} \tan v^2)$. Sit iam arcus A MB, quem metiri oporteat, amplitudo $\hat{\theta}$, erit ducta normali BC angulus ACB = θ , et $AC=c(1+\frac{1}{2} \tan \theta^2)$, atque $BC=\frac{c}{\cos \theta}$. Vocetur iam vt in probl. 3. $AC=a=c(1+\frac{1}{2} \tan \theta^2)$, et $BC=b=\frac{c}{\cos \theta}$: et demissio ex C in normalem MN productam perpendiculari CS, erit $MS=c \cos v + c \tan v \sin v = c(1+\frac{1}{2} \tan \theta^2 - \frac{1}{2} \tan v^2) \cos v + c \tan v \sin v$ vel succinctius $MS=c \cos v + \frac{1}{2} c (\tan \theta^2 + \tan v^2) \cos v$. Sit nunc ab arcus circuli centro

32 DE REDUCTIONE LINEARVM CURVARVM

centro C inter normales AC et BC descriptus, ipsique arcui parabolico AMB aequalis, voceturque eius radius $aC = r$: si pro v successive substituantur partes anguli θ indeterminatae $\frac{\theta}{n}$, $\frac{2\theta}{n}$, $\frac{3\theta}{n}$, ..., $\frac{(n-1)\theta}{n}$ ob $a + b = c$

$$(1 + \frac{1}{\cos \theta} + \frac{\sin \theta^2}{2 \cos \theta^2}) = \frac{c(1 + \cos \theta)^2}{2 \cos \theta^2} \text{ prodibit}$$

$$r = \frac{c}{2n} \left\{ \begin{array}{l} \left(\frac{1 + \cos \theta}{2 \cos \theta^2} \right)^2 + 2 \left(\cos \frac{\theta}{n} + \cos \frac{2\theta}{n} + \cos \frac{3\theta}{n} + \dots + \cos \frac{(n-1)\theta}{n} \right) \\ + \tan \theta^2 \left(\cos \frac{\theta}{n} + \cos \frac{2\theta}{n} + \cos \frac{3\theta}{n} + \dots + \cos \frac{(n-1)\theta}{n} \right) \\ + \tan \frac{\theta}{n} \sin \frac{\theta}{n} + \tan \frac{2\theta}{n} \sin \frac{2\theta}{n} + \dots + \tan \frac{(n-1)\theta}{n} \sin \frac{(n-1)\theta}{n} \end{array} \right\}$$

$$\text{At est } \cos \frac{\theta}{n} + \cos \frac{2\theta}{n} + \dots + \cos \frac{(n-1)\theta}{n} = -\frac{1}{2} \\ + \frac{\cos((1-\frac{1}{n})\theta) - \cos \theta}{2(1 - \cos \frac{\theta}{n})}$$

$$= -\frac{1}{2} - \frac{\cos \theta}{2} + \frac{\sin \theta \sin \frac{\theta}{n}}{2(1 - \cos \frac{\theta}{n})} = -\frac{1}{2} - \frac{1}{2} \cos \theta + \frac{1}{2} \sin \theta \cot \frac{\theta}{2n}$$

quo valore substituto habebitur:

$$r = \frac{c}{2n} \left\{ \frac{1}{2} \tan \theta \sin \theta + \sin \theta \cot \frac{\theta}{2n} + \frac{1}{2} \tan \theta^2 \sin \theta \cot \frac{\theta}{2n} \right. \\ \left. + \tan \frac{\theta}{n} \sin \frac{\theta}{n} + \tan \frac{2\theta}{n} \sin \frac{2\theta}{n} + \tan \frac{3\theta}{n} \sin \frac{3\theta}{n} + \dots + \tan \frac{(n-1)\theta}{n} \sin \frac{(n-1)\theta}{n} \right\}$$

Ponamus nunc amplitudinem arcus parabolici A M B esse 60° , vt sit $\sin \theta = \frac{\sqrt{3}}{2}$; $\cos \theta = \frac{1}{2}$; $\tan \theta = \sqrt{3}$ atque $\sin \frac{1}{2}\theta = \frac{1}{2}$; $\cos \frac{1}{2}\theta = \frac{\sqrt{3}}{2}$; $\tan \frac{1}{2}\theta = \frac{\sqrt{3}}{3} \sin \frac{1}{4}\theta = \frac{\sqrt{3}-1}{2\sqrt{2}}$; $\cos \frac{1}{4}\theta = \frac{\sqrt{3}+1}{2\sqrt{2}}$; $\tan \frac{1}{4}\theta = 2 - \sqrt{3}$; $\sin \frac{1}{8}\theta = \sqrt{\frac{2\sqrt{2}-\sqrt{3}-1}{4\sqrt{2}}}$; $\cos \frac{1}{8}\theta = \sqrt{\frac{2\sqrt{2}+\sqrt{3}+1}{4\sqrt{2}}}$; $\tan \frac{1}{8}\theta = (\sqrt{2}-1)(\sqrt{3}-\sqrt{2})$ $(\sqrt{3}-\sqrt{2}) \sin \frac{3}{4}\theta = \frac{\sqrt{2}}{2}$; $\cos \frac{3}{4}\theta = \frac{\sqrt{2}}{2}$; $\tan \frac{3}{4}\theta = 1$ ex quibus valoribus oritur:

$$r =$$

$$r = \frac{c}{2n} \left(\frac{3}{4} + \frac{\sqrt{3}}{4} \cot \frac{\theta}{2n} + \tan \frac{\theta}{n} \sin \frac{\theta}{n} + \tan \frac{2\theta}{n} \sin \frac{2\theta}{n} + \tan \frac{3\theta}{n} \sin \frac{3\theta}{n} \right) + \dots + \tan \frac{(n-1)\theta}{n} \sin \frac{(n-1)\theta}{n}$$

Substituantur nunc pro n valores 1, 2, 4, et prodibunt sequentes expressiones ad r appropinquantes:

$$\text{I. } r = \frac{3}{4} c$$

$$\text{II. } r = \frac{9}{8} c + \frac{2}{\sqrt{3}} c$$

$$\text{III. } r = \frac{9}{16} c + \frac{1}{\sqrt{3}} c + \frac{3\sqrt{2}}{8} c + \frac{\sqrt{6}}{4} c$$

Posita ergo ratione diametri ad peripheriam = 1: π ob angulum $60^\circ = \frac{1}{3}\pi$, sequentes expressiones arcum parabolicum AMB, cuis amplitudo ACB est 60° , proxime exhibebunt:

$$\text{I. } \text{AMB} = \frac{\pi c}{3} \cdot \frac{9}{4} = \frac{3}{4} \pi c$$

$$\text{II. } \text{AMB} = \frac{\pi c}{3} \left(\frac{9}{8} + \frac{2}{\sqrt{3}} \right)$$

$$\text{III. } \text{AMB} = \frac{\pi c}{3} \left(\frac{9}{16} + \frac{1}{\sqrt{3}} + \frac{3\sqrt{2}}{8} + \frac{\sqrt{6}}{4} \right)$$

Constat autem rectificationem parabolae a logarithmis pendere, vnde arcus AMB veram longitudinem inuestigemus. Cum igitur sit $AC = c(\pi + \frac{3}{2})$ erit abscissa arcui AMB respondens = $\frac{3}{2}c$, qui valor ipsi x in aequatione $yy = 2cx$ tribuatur, eritque $yy = 3cc$ Iam ob $x = \frac{yy}{2c}$ erit $dx = \frac{ydy}{c}$, et elementum arcus AMB = $\frac{dy}{c} \sqrt{cc + yy}$, cuius integrale est $= \frac{c}{2c} \sqrt{cc + yy} + \frac{c}{2} \frac{yy + \sqrt{cc + yy}}{c}$. Ponatur nunc $y = c\sqrt{3}$, fietque arcus AMB = $c\sqrt{3} + \frac{c}{2}(2 + \sqrt{3})$; vnde sequentes aequationes proximae inter quadraturam circuli et logarithmos obtinebuntur;

$$\text{I. } 3\sqrt{3} + \frac{3}{2}l(2 + \sqrt{3}) = \frac{9}{4}\pi$$

$$\text{II. } 3\sqrt{3} + \frac{3}{2}l(2 + \sqrt{3}) = \left(\frac{9}{8} + \frac{2}{\sqrt{3}} \right) \pi$$

$$\text{III. } 3\sqrt{3} + \frac{3}{2}l(2 + \sqrt{3}) = \left(\frac{9}{16} + \frac{1}{\sqrt{3}} + \frac{3\sqrt{2}}{8} + \frac{\sqrt{6}}{4} \right) \pi$$

etc. Q. E. I.

Tom. II. Nou. Comment.

E

Schö-

Scholion.

Tab. I.
fig. 8.

50. Quemadmodum ex parabola logarithmi ad quadraturam circuli reuocantur, ita, si pro curua A M B linea rectificabilis accipitur, linea recta ad arcum circularem reducetur, sive vicissim linea recta exhiberi poterit, quae arcui circuli proxime sit aequalis. Ita si curua A M B hac aequatione exprimatur $y = \sqrt{x} - \frac{1}{3}x\sqrt{x}$: erit ipse curuae arcus A M $= \sqrt{x} + \frac{1}{3}x\sqrt{x}$; et sumta $x = 1$ $\equiv AC$, erit applicata BC $= \frac{2}{3}$, normalis ad curuam, ideoque arcus A M B amplitudo angulus rectus A C B; et curva A M B $= \frac{\pi}{3}$. Quod si iam capiatur arcus A M amplitudinis A N M $= v$, atque in MN demittatur perpendicularis CS reperietur MS $= \frac{2}{3}(\cos v + \frac{1}{1+\cos v})$ vnde posito radio circuli, $= r$ cuius quadrans $= A M B = \frac{\pi}{3}$ ob $a = 1$ et $b = \frac{2}{3}$ erit:

$$r = \frac{1}{2n} \left(\frac{s}{3} + \frac{2}{3} \left(\cos \frac{\theta}{n} + \cos \frac{2\theta}{n} + \cos \frac{3\theta}{n} + \dots + \cos \frac{(n-1)\theta}{n} \right) \right. \\ \left. + \frac{4}{3} \left(\frac{1}{1+\cos \frac{\theta}{n}} + \frac{1}{1+\cos \frac{2\theta}{n}} + \frac{1}{1+\cos \frac{3\theta}{n}} + \dots + \frac{1}{1+\cos \frac{(n-1)\theta}{n}} \right) \right)$$

seu priorem seriem summando:

$$r = \frac{1}{2n} + 3n \tan \frac{\theta}{2n} + \frac{2}{2n} \left(\frac{1}{1+\cos \frac{\theta}{n}} + \frac{1}{1+\cos \frac{2\theta}{n}} + \frac{1}{1+\cos \frac{3\theta}{n}} + \dots + \frac{1}{1+\cos \frac{(n-1)\theta}{n}} \right)$$

At posito $\pi = 2\theta$, seu $\pi : \theta$, ratione diametri ad peripheriam, erit $\frac{r}{\pi} = \frac{\pi r}{2}$, ideoque $r = \frac{\pi}{3}$, vnde peripheria π per seriem algebraicam exprimitur.

Prob-

Problema. 6.

51. Si curva proposita fuerit cyclois A M B, inuenire radium circuli, cuius quarta peripheriae pars proxime fig. 2. fit aequalis arcui cycloidico A M B.

Solutio.

Sit BQC semissis circuli generatoris eiusque centrum in Q; vocetur radius OB = OC = c, et posita ratione diametri ad peripheriam = 1: π erit semicircumferentia BQC = πc, cui aequalis est basis AC, ita ut sit AC = a = πc et BC = b = 2c. Ducatur iam recta quaecunque PM basi AC parallela, iunctaque cordae CQ per M parallela ducatur MN, erit haec ad cycloidem normalis, ac propterea angulus ANM mensurabit amplitudinem arcus AM. Sit angulus ANM = v, erit ducta chorda BQ angulus CBQ = v, ideoque chorda CQ = 2c sin. v = MN. Deinde ob angulum ad centrum COQ = 2v erit arcus CQ = 2cv et arcus BQ = πc - 2cv, cui aequalis est recta QM hujque CN, ita ut sit CN = πc - 2c v. Quare si in MN productam ex C demittatur perpendicular CS erit NS = πc cos. v - 2cv cos. v; ideoque MS = [v] = 2c sin. v + πc cos. v - 2cv cos. v; substituamus iam pro v partes anguli ACB = g, denotante g angulum rectum, ita ut sit g = $\frac{1}{2}\pi$, erit

$$[\frac{v}{n}] = 2c \sin. \frac{g}{n} + \pi c \cos. \frac{g}{n} - \frac{2cg}{n} \cos. \frac{g}{n}$$

$$[\frac{2g}{n}] = 2c \sin. \frac{2g}{n} + \pi c \cos. \frac{2g}{n} - \frac{4cg}{n} \cos. \frac{2g}{n}$$

etc.

Vnde si r sit radius circuli quaesiti, erit:

E 2

r =

36 DE REDUCTIONE LINEARVM CURVARVM

$$r = \frac{c}{2n} (\pi + 2 + 4 (\sin \frac{\ell}{n} + \sin \frac{2\ell}{n} + \dots + \sin \frac{(n-1)\ell}{n}) \\ + 2\pi(\cos \frac{\ell}{n} + \cos \frac{2\ell}{n} + \dots + \cos \frac{(n-1)\ell}{n}) \\ - \frac{2\pi}{n} (\cos \frac{\ell}{n} + 2\cos \frac{2\ell}{n} + 3\cos \frac{3\ell}{n} + \dots + (n-1)\cos \frac{(n-1)\ell}{n}))$$

At iam supra ostendimus esse :

$$\cos \frac{\ell}{n} + \cos \frac{2\ell}{n} + \cos \frac{3\ell}{n} + \dots + \cos \frac{(n-1)\ell}{n} = -\frac{1}{2} \\ + \frac{\cos(\ell - \frac{\ell}{n}) - \cos \ell}{2(1 - \cos \frac{\ell}{n})} = -\frac{1}{2} + \frac{\sin \frac{\ell}{n}}{2(1 - \cos \frac{\ell}{n})} \text{ ob } \ell \text{ angulum rectum. Simili modo reperietur fore :}$$

$$\sin \frac{\ell}{n} + \sin \frac{2\ell}{n} + \sin \frac{3\ell}{n} + \dots + \sin \frac{(n-1)\ell}{n} \\ = \frac{\sin \frac{\ell}{n} + \sin \frac{(n-1)\ell}{n} - \sin \ell}{2(1 - \cos \frac{\ell}{n})} : \text{ differentietur vtrinque, considerata } \ell \text{ tamquam variabili : erit } \frac{1}{n} (\cos \frac{\ell}{n} + 2\cos \frac{2\ell}{n} + 3\cos \frac{3\ell}{n} + \dots + (n-1)\cos \frac{(n-1)\ell}{n}) =$$

$$\frac{\cos \frac{\ell}{n} + (n-1)\cos \frac{(n-1)\ell}{n} - n\cos \ell}{2n(1 - \cos \frac{\ell}{n})} = \frac{\sin \frac{\ell}{n}}{2n(1 - \cos \frac{\ell}{n})^2} \\ (\sin \frac{\ell}{n} + \sin \frac{(n-1)\ell}{n} - \sin \ell)$$

Cum iam sit ℓ angulus rectus erit :

$$\sin \frac{\ell}{n} + \sin \frac{2\ell}{n} + \dots + \sin \frac{(n-1)\ell}{n} = -\frac{1}{2} + \frac{\sin \frac{\ell}{n}}{2(1 - \cos \frac{\ell}{n})} \text{ etc.} \\ \cos \frac{\ell}{n} + 2\cos \frac{2\ell}{n} + 3\cos \frac{3\ell}{n} + \dots + (n-1)\cos \frac{(n-1)\ell}{n} = \\ \frac{\cos \frac{\ell}{n} + n\sin \frac{\ell}{n} - \sin \ell}{2(1 - \cos \frac{\ell}{n})} = \frac{\sin \frac{\ell}{n}}{2(1 - \cos \frac{\ell}{n})^2} (\sin \frac{\ell}{n} + \cos \ell)$$

$\frac{\ell}{n} =$

$$\left(\frac{c}{n} - 1 \right) = \frac{\cos \frac{\ell}{n} + n \sin \frac{\ell}{n} - \sin \frac{\ell}{n} - 1 - \cos \frac{\ell}{n} + \sin \frac{\ell}{n}}{2(1 - \cos \frac{\ell}{n})}$$

$$= \frac{-1 + n \sin \frac{\ell}{n}}{2(1 - \cos \frac{\ell}{n})}$$

His valoribus substitutis proueniet:

$$r = \frac{c}{n} \left(\pi + 2 - 2 + \frac{2 \sin \frac{\ell}{n}}{1 - \cos \frac{\ell}{n}} - \pi + \frac{\pi \sin \frac{\ell}{n}}{1 - \cos \frac{\ell}{n}} + \right.$$

$$\left. \frac{\pi}{n(1 - \cos \frac{\ell}{n})} - \frac{\pi \sin \frac{\ell}{n}}{1 - \cos \frac{\ell}{n}} \right) \text{ seu } r = \frac{c}{n} \left(\frac{2 \sin \frac{\ell}{n}}{1 - \cos \frac{\ell}{n}} + \right.$$

$$\left. \frac{\pi}{n(1 - \cos \frac{\ell}{n})} \right).$$

In qua formula, quo maior accipitur numerus n , eo propius valor ipsius r inuenietur. Q. E. I.

Coroll. I.

52. Inuenito radio r erit arcus cycloidalis $AMB = rg = \frac{\pi r}{2}$: ideoque habebitur arcus

$$AMB = \frac{\pi c}{4n} \cdot \frac{2n \sin \frac{\ell}{n} + \pi}{n(1 - \cos \frac{\ell}{n})} = \frac{\pi c(2n \sin \frac{\ell}{n} + \pi)}{4nn(1 - \cos \frac{\ell}{n})}$$

qui valor erit exactus, si n statuatur numerus infinitus. Hoc autem casu erit $2n \sin \frac{\ell}{n} = 2g = \pi$ et $1 - \cos \frac{\ell}{n} = \frac{\ell\ell}{2n^2} = \frac{\pi\pi}{4n^2}$: vnde fit $AMB = 4c = 2BC$, vti ex natura cycloidis constat.

Coroll. 2.

53. Cum igitur sit arcus cycloidis AMB reuera $= 4c$, habebitur sequens aequatio eo propius vera, quo maior fuerit numerus n .

E 3

4 =

§8 DE REDUCTIONE LINEARVM CVRVARVM

$$4 = \frac{\pi(\pi + 2n\sin.\frac{\ell}{n})}{4nn(1 - \cos.\frac{\ell}{n})}$$

seu $\pi\pi + 2n\pi\sin.\frac{\ell}{n} = 16nn(1 - \cos.\frac{\ell}{n})$ vnde fit

$$\pi = -n\sin.\frac{\ell}{n} + n\sqrt{(16 - 16\cos.\frac{\ell}{n} + \sin.\frac{\ell^2}{n})}$$
 seu

$$\pi = -n\sin.\frac{\ell}{n} + n\sqrt{(1 - \cos.\frac{\ell}{n})(17 + \cos.\frac{\ell}{n})}$$

Coroll. 3.

54. Cum sit $1 - \cos.\frac{\ell}{n} = 2\sin.\frac{\ell^2}{2n}$ et $\sin.\frac{\ell}{n} = 2\sin.\frac{\ell}{2n}\cos.\frac{\ell}{2n}$

$$\text{erit } \pi = -2n\sin.\frac{\ell}{2n}\cos.\frac{\ell}{2n} + 2n\sin.\frac{\ell}{2n}\sqrt{9 - \sin.\frac{\ell^2}{2n}}$$

fit nunc $2n = m$ et $\frac{\ell}{2n} = \frac{\ell}{m} = \phi$, seu $\phi = \frac{90^\circ}{m}$

$$\text{erit } \pi = -m\sin.\phi\cos.\phi + m\sin.\phi\sqrt{9 - \sin.\phi^2}$$

Coroll. 4.

55. Si ergo circulus describatur radio = 1, erit in eo quadrans = $\varrho = \frac{1}{2}\pi = m\phi$; denotante ϕ partem quamcunque, vnde ipse arcus ϕ sequenti modo proxime definitur

$$\phi = -\frac{\sin.\phi\cos.\phi + \sin.\phi\sqrt{9 - \sin.\phi^2}}{2}$$

Tab. II. seu $\phi = \sin.\phi(\sqrt{2 + \frac{1}{4}\cos.\phi^2} - \frac{1}{2}\cos.\phi)$

fig. 3. Proposito ergo in quadrante ACB arcu AM, cuius sinus PM, capiatur CD = chordae quadrantis AB, et bisecta CP in O iungatur DO, vnde resecetur OL = CO et in radio CM producto capiatur CL = DI, demissumque in AC perpendiculum LQ eo propius aequabitur arcui AM, quo minor fuerit iste arcus.

IN